

Jak se v Českých Budějovicích slavíval masopust.

Zastavme se krátce u historie českobudějovických masopustů. I za monarchie mělo masopustní veselí v městském společenském kalendáriu své místo. František Rada ve svém díle *Když se psalo c. k.* uvádí: „ Pak začala plesová sezóna s reprezentačními spolkovými a maškarními plesy, zakončená masopustním maškarním průvodem městem.“ A vzpomíná dál: „Masopust býval v Českých Budějovicích ukončen velkým průvodem maškar odpoledne o masopustním úterku. V ulicích jej vždy očekávalo velké množství lidí. I národní školy měly to odpoledne prázdnou, aby děti nepřišly o podívanou. Původně pořádali tyto průvody Němci; jejich průvod vycházel od Zlaté husy (pozn. již neexistující hostinec na již neexistujícím náměstíčku proti dnešnímu Krajskému úřadu, přibližně v místech Gerbery); později od hostince U basy (pozn. také U Váňů, na rohu ulic Matice školské a Komenského).

České maškarní průvody byly pořádány až později a vycházely z hostince na Americe na Palackého náměstí.“

(pozn. ani tento hostinec, oficiálně důsledně nazývaný U Homolků, dnes není; ale přibližně na jeho místě lze navštívit Billu v Pekárenské ulici na severní straně „Palačáku“).

V první polovině padesátých let minulého století se pokusili tento maskovaný průvod (tentokrát od ulice Jeronýmovy Lannovou třídou přes centrum) oživit tehdejší vysokoškoláci organizovaní Jindřichem Peckou.

A poté zase dlouho nic. Po téměř čtyřicetileté odmlce poprvé vyšly městem České Budějovice masopustní koledy o masopustním úterý dne 27. února roku 1990 zcela ve stejném složení jako v roce letošním. Iniciátorem bylo tehdejší Krajské kulturní středisko, oddělení lidové kultury, které ve spolupráci s Okresním kulturním střediskem, Městem České Budějovice, Městskými kulturními domy a nadšenými obětavými členy souborů Doudleban, Furiant a Úsvit toto obnovení tradice zorganizovalo.

Ale nejednalo se o pouhý maskovaný průvod. Proto také název Tradiční masopustní koleda. Záměrem bylo „přenést z terénu“ do města kouzlo doudlebských masopustů, přesněji koledních her, a zároveň seznamovat místní obyvatelé s různými typy jihočeských koled. Stálíci byla a stále zůstává koleda mládenecká, slaměná a mečová doplňovaná ukázkami různorodosti masek i dílčích obřadů dalších spolukoledujících hostů jihočeského regionu.

(Apropos: mečová koleda coby významný a ojedinělý jihočeský fenomén lidové kultury, dnes v regionu uchovávána pouze koledníky z Vyšného-Nakolic u Nových Hradů v rámci jejich masopustní obchůzky a Jihočeským souborem písní a tanců Úsvit, byla v roce 2014 jako první zapsána do nově vzniklého Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje.)

Repro: M. Binder, J. Schinko: Zaniklé hospody Českých Budějovic; Sbírký Jihočeského muzea v Českých Budějovicích